WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 211. ...В 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 31-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 211. VOL. LXVI.

КАСТРО ПРИВЕРНУВ ВОЄННІ СУДИ І МАЙЖЕ ВОЄННИЙ СТАН НА КУБІ

ПРОПАВ ШЕФ ШТАБУ АРМІЇ СІЕНФУЕҐОС ПІД ЧАС ЛЕТУ ДО СТОЛИЦІ

Гавана, Кубинська Республіка. — Прем'єр Фідель Кастро 30-го жовтня припинив діяння конституції і привернув воєнні суди, які діяли в перших місяцях його влади, і які засудили до смертної кари 450 осіб. На Кубі є тепер майже воєнний стан, бо уряд хоче повести рішучу боротьбу проти, як він заявляє, контрреволюції, яку проти режиму Кастра ведуть не тільки прихильники колишнього диктатора Фульхенція Батісти, але й недавні приятелі і прихильники прем'єра Кастра, як про те свідчить недавнє заарештування військового команданта провінції майора Губерта Матоса. Кастро завів виїмковий стан в цілій країні після того, як пропав його найближчий приятель шеф армії майор Камілльо Сіенфуеґос, який ще в середу 28-го жовтня вилетів літаком до столиці з Камаґеї, з віддалі 300 миль, і досі немає про нього жадної вістки. Літаки летунства цілий день шукали за ним, і не знайшли жадного сліду його малого двомоторового літака. Коли почнуть діяти військові суди, то вони судитимуть і трьох американських громадян, які були заарештовані 25 вересня в провінції Пінар дель Ріо разом із 30 повстанцями-контреволюціоністами проти Кастра. Урядові телевізійні станції надають заклик уряду, в якому закликають до жертвенности на купівлю джетових бойових літаків і зброї проти „чужої агресії". 400 в'язнів ухвалили не курити впродовж двох днів і заощаджені гроші в сумі по 20 центів від кожного жертвувати на зброю. В іншій в'язниці в'язні жертвували вартість одноденних харчів. — Одночасно уряд повідомляє, що новий закон про мінеральні багатства не відноситься до нафтових теренів, про які підготовляється окремий закон, про зміст якого він відмовився говорити. Коло 40 американських нафтових компаній зацікавлені нафтовими теренами на Кубі і мають там свої нафтові шиби, але досі ніде не було більшої продукції. — З Вашинґтону повідомляють, що сенатор Майк Мансфілд закликає прем'єра Кастра, щоб припинив загострювання відносин між Кубою і ЗДА. Він пригадує те, що говорив Кастро, коли промовляв перед сенатською комісією закордонних справ на весні ц. р. Він пропонував збільшити приватні інвестиції, туристику на Кубу і квоту цукру, яку ЗДА мали б купувати на Кубі. Сен. Мансфілд твердить, що ті три проблеми можна здоровим розумом вирішити, і кубинський прем'єр не потребує загнівувати справу необґрунтованими оскарженнями американського уряду.

ПРЕЗИДЕНТ ВИБРАВ НЮ ЙОРК НА МІСЦЕ СВІТОВОЇ ВИСТАВКИ В 1964 РОЦІ

Вашинґтон. — 29-го жовтня президент Айзенгавер вибрав місто Ню Йорк на місце Світової Виставки, яка має відбутися в 1964 році. Ця вістка викликала радість в Ню Йорку і засмутила Вашинґтон і Лос Анджелес, які також старалися про те, щоб ця виставка відбулася в них. В Ню Йорку виставка відбудеться на тій самій площі, на якій була світова виставка в 1939 році, тільки всі приміщення будуть змодернізовані та поширені виставкові можливості, бо сподіваються, що в 1964 році буде рекордово велике число учасників із закордону. Ню Йорк вже виграв змагання на домашньому терені, тепер ще мусить перемогти інші закордонні міста, які також можуть старатися про те, щоб виставка в 1964 році відбулася в них. Голова нюйоркського комітету Томас Діґен мусить летіти до Міжнародного Бюра Виставок в Парижі, щоб там дістати згоду на те, щоб Ню Йорк був господарем найближчої світової виставки. Eакож і державний департамент буде висилати запрошення до всіх країн світу, щоб взяли участь в цій виставці. Ню Йорк переміг Вашинґтон і Лос Анджелес тому, що має найкращі можливости для влаштування світової виставки і він є одним із світових центрів культури, фінансів, торгівлі і промислу.

Сенатор Кеннеді проєктує поліпшення соціяльного забезпечення

Пеорія, Іллиной. — Сенатор-демократ із Массачусетс, якого вважають за одного з поважних кандидатів на президента в виборах 1960-го року, промовляв на демократичних зборах і сказав, що найвищий час розв'язати проблему старших віком осіб. Він казав, що уряд досі не цікавився справою старших осіб, і не дбав про те, що марнуються природні сили цієї країни. Снатор Кеннеді проєктує такі зміни в соціяльному забезпеченні: поширення федерального забезпечення на старші віком особи; створення можливостей перевишколювати старших віком осіб до нових родів праці; влегшення старшим особам діставати морґеджі на мешкальні доми; відповідна лікарська і дентистична опіка для тих, які закінчили 65 років та збільшення пенсій соціяльного забезпечення.

В АМЕРИЦІ

● **Тисячі осіб чудувалися** 28 жовтня, коли при заході сонця над східнім узбережжям від Ню Йорку до Південної Каролайни появилась велика блискуча куля, яка майже годину висіла в повітрі. Крайова Аеронавтична Адміністрація вияснює, що це були не люди з Марса на своєму літаку і не літаюча тарілка, як дехто думав, а бальон величини 10-поверхового будинку, який ця адміністрація випустила на висоту 250 миль. Подібні бальони мають бути штучними сателітами Землі в найближчому часі.

● **Сенатор - демократ** із Міннесоти, Гюберт Гомфрі, промовлятиме в листопаді у 12 стейтах, як про це повідомляє Комітет для вибору Гомфрі на президента. Він відвідає Міннесоту, Мішиґен, Вискансін, Айова, Північна і Південна Дакоти, Небраска, Монтана, Кензас, Огайо, Західня Вірджінія і Пенсилвенія.

● **Нюйоркська міська рада** ухвалила постанову про заборону курити в елевейторах. Ціль цієї заборони — зменшити небезпеку пожеж, а також позбавити осіб, які не курять, неприємности вдихати тютюновий дим. Під час прийняття цієї постанови над радними клуботіла густа хмара диму від цигарок. В будинку міської ради елевейторів нема.

● **Сенатор - демократ** із Мізурі Стюарт Саймінґтон відмовився промовляти перед 4.000 гостей на стейтовому демократичному прийнятті в Литтл Року тому, що на тому прийнятті за окремими столами мали сидіти білі і негри, а не спільно.

ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА 41 РІК ТОМУ ПРОГОЛОШЕНО У ЛЬВОВІ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ ТА ВСТАНОВЛЕНО УКРАЇНСЬКУ ВЛАДУ

До населення міста Львова!

Українська Держава

...ДА

...в столичнім місті Львові

Фотокопія (поменшена) проклямації Української Національної Ради до населення міста Львова, що появилась на мурах цієї княжої столиці Західньої України в дні 1-го листопада 1918-го року та яка повідомляла, що „волею Українського Народу утворилася на українських землях австро-угорської монархії Українська Держава". Тогож дня вранці на львівському ратуші замаяв синьо - жовтий український прапор і вся влада в місті і в країні опинилася в українських руках.

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕДРІШЕННЯ

Дня 1-го листопада 1918 року Українська Національна Рада у Львові проголосила таку відозву до українського народу:

„Голосимо Тобі святу вість про Твоє визволення з віковічної неволі. Від нині Ти господар своєї землі, вільний горожанин Української Держави.

Дня 19 жовтня Твоєю волею утворилася на українських землях бувшої австро-угорської монархії Українська Держава і її найвища влада — Українська Національна Рада.

З нинішнім днем Українська Національна Рада обняла владу в столичному місті Львові і на цілій території Української Держави.

Український Народе! Доля Української Держави у Твоїх руках. Ти станеш як непобідимий мур при Українській Раді і відіпреш всі ворожі замахи на Українську Державу.

Заки будуть установлені органи державної влади в законному порядку, українські організації по містах, повітах і селах мають обняти всі державні, краєві і громадські уряди і в імени Української Національної Ради виконувати владу.

Всі вояки української народности підлягають від нині виключно Українській Національній Раді і наказам установленої нею військової влади Української Держави. Всі вони мають стати на її оборону.

Всім горожанам Української Держави без різниці народности і віроісповідання запоручається горожанську, національну і віроісповідну рівноправність.

Український Народе! Всі свої сили, все посвяти, щоб укріпити Українську Державу!"

Юрій Липа

ЛЬВІВ

Могутен став він на земному лоні
І, повен пихи, голову підніс;
На степ подільський, буковинський ліс
Зорять Копця зіниці ясні й сонні;
Юр молитовно звів свої долоні,
В сильветах веж церковних біль завис.
Бо в місті пишному поломаний є кріс.
У місті Льва — забави вітрогонні.
Ви, що живі, луно десятиліть.
Ви, Янова хрести, Лигакова берізки,
Почуйте голос і страшний і близький, —
Так мовить Бог наш: — знайте і мовчіть.
Збудую тут твердиню в вогнім гарті,
Як камінь гордощів, як камінь, що на варті.

НА ШЛЯХУ У ВІЧНІСТЬ

Першого Листопада цього року минає 41 рік з того часу, як у Львові і в тодішній Східній Галичині проголошено Українську Державу та встановлено українську владу. Цього ж Першого Листопада минає також 15 років з того часу, як там на Святоюрській Горі, що стала символом українськости Львова, відійшов у вічність Великий Митрополит Галицької Землі, Слуга Божий Андрей Шептицький, довга процедура беатифікації і канонізації якого вже від деякого часу ведеться. Вгорі — оригінальна, ще ніґде не публікована фотографія померлого Слуги Божого Андрея Шептицького на марах в катедрі св. Юра в його останньому туземному етапі на шляху у вічність. (Гляди статтю д-ра В Ленцика: „Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький" на 2-ій сторінці в цьому числі).

Совєтська преса гостро атакує юнійного лідера Волтера Рутера

Москва. — Московський „Труд", орган совєтських робітничих спілок, приніс в четвер 29-го ц. м. довгу статтю з такою атакою проти голови спілки З'єднані автомобільні робітники в ЗДА й віцепрезидента Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій Волтера Рутера, як до цього часу большевики нікого ще з закордонних робітничих діячів не лаяли. „Труд" наводить зізнання чотирьох осіб, які працювали з Волтером Рутером, коли він в 30-х роках приїхав, як контрактовий робітник, до автомобільної фабрики ім. Горкого в Москві. Між тими особами є жінка, яка в тому часі мала 19 років та яка твердить, що Рутер повінчався з нею совєтським шлюбом, але в несповна рік після вінчання виїхав до ЗДА і більш не зголошувався. „Труд" представляє Рутера, як „зрадника робітничої кляси" та „лакея капіталістів" який дістає тепер 22,000 долярів річної платні, як юнійний лідер. Американські коментарі пригадують, що Рутер викликав найбільшу злість большевиків, як речник американських робітничих діячів на їх зустрічі з Хрущовим, 20-го вересня у Сан Франсіско, і згодом своєю заявою, що промова Хрущова в Об'єднаних Націях про загальне міжнародне роззброєння мала виключно на цілі совєтську пропаґанду. Сам Рутер назвав ревеляції з „Труду" — повною фальсифікацією.

● **Осередок Праці Наукового Товариства ім. Шевченка в Едмонтоні** відзначає в днях 14—15 листопада ц. р. десятиріччя своєї діяльности. З доповідями на ювілейній сесії, влаштованій з цього приводу виступлять проф. Роман Смаль-Стоцький, президент НТШ і голова НТШ у ЗДА та проф. Євген Вертипорох, голова НТШ в Канаді. Едмонтонський осередок НТШ очолювали бл. п. д-р Іван Німчук й о. мітрат д-р Василь Лаба і тепер цей Осередок працює під проводом інж. Володимира Мацькова.

Українці більш цивілізовані, як росіяни — стверджують американські відвідувачі

Бісмарк, Н. Дак. — Місцеві американські часописи опублікували звідомлення з подорожі по Україні і по СССР, що її відбули наприкінці серпня й у вересні видатні американці із Північної Дакоти — стейтовий сенатор Г. В. Джордж і власник великої скотарської фарми Джек Морфі разом із групою інших американських туристів із Північної Дакоти, очолюваної шкільним діячем Роландом Райхом. Першим об'єктом відвідин цієї групи був один із українських колгоспів, що до нього треба було добиватися поганими дорогами і будинки якого були в досить жалюгідному стані. Біля Києва Джордж Морфі та їхні супутники відвідали одно із державних господарств для плекання рогатої худоби. Всюди і в колгоспі і в держгоспі вони мали змогу бачити, що сільсько - господарська праця відбувається з допомогою дуже примітивних засобів, без машин, здебільша руками. Подорожуючи Україною, американці з Північної Дакоти були вражені доброю якістю землі, як теж ввічливістю і цікавістю українського населення. В Харкові зустрічалися подорожні із студентами, як дуже цікавилися американським способом життя, спортом, як теж і негритянською проблемою. Незвичайно подобався Джорджові, Морфі та їх колеґам Київ, що його вони називають у своєму репортажі чудовим містом. В Києві вони мали можливість слухати української музики і побувати на танкових фестивалях і в цьому ж місті вони усвідомили, що „українці мають більше смаку, краще зодягнені і набагато більше цивілізовані, як росіяни". Звідомлення Гаррі В. Джорджа і Джека Морфі з подорожі по Україні були надруковані в бісмарксьхій газеті „Ді Стейт Оон Прес" і передруковані у щоденних „Бісмарк Трібюн" та „Фарґо Форум". Треба підкреслити, що перед своїм виїздом в Україну й інших совєтських республік обидва американці, як теж інші члени їх групи брали участь в інформаційних конференціях про Україну і про її ситуацію в совєтському Союзі, влаштовуваних головою Відділу УККА в Північній Дакоті д-ром Антоном Жуковським, що дало їм змогу побачити Україну іншими очима, а не тільки через призму совєтської пропаґанди.

ЗАХІД ВЖИВЕ ВІЙСЬКО ПРОТИ КОМУНІСТИЧНИХ ПРАПОРІВ В БЕРЛІНІ

Берлін. — ЗДА, Англія і Франція погодились, щоб їхні військові ґарнізони у Західньому Берліні були вжиті в акції, яка не допустила б до вивішування комуністичних прапорів у західньому Берліні. Американський, англійський і французький військові команданти в західньому Берліні повідомили совєтського високого команданта з осідком у східньому Берліні, що вони вважають вивішування комуністичного прапору Східньої Німеччини на території західнього Берліну за провокацію, якій вони рішені протиставитись навіть збройною силою. Перший спір довкола комуністичних прапорів виник у минулому місяці, коли підсовєтська Східня Німеччина відзначувала гучно десятиріччя свого „суверенного" існування і з цієї нагоди проголосила встановлення свого окремішного „державного" прапора — серп і молот на тлі триколірових німецьких барв. Тоді-то німецькі комуністи розвісили цей прапор на 78 зупинках міської залізниці в Західньому Берліні, яка належить до залізничної системи, що її адміністрація знаходиться в східньому Берліні. Тоді-то між комуністами і західньо-берлінською поліцією прийшло до численних сутичок, бо західні берлінці здирали ці прапори. ЗДА, Англія і Франція погодились, щоб дати поміч західньо-берлінській поліції, якщо вона сама не справиться з цим ділом, однак західні команданти переконані, що західньо-берлінська поліція сама дасть собі з цією проблемою раду. Щоб по змозі оминати загострення конфлікту, прийнято принцип, що треба недопускати комуністів до вивішування їхнього прапору тільки на тих публічних місцях в західньому Берліні, де його поява провокує прохожих. Таким чином, напр. західні альянти в Берліні не противляться тому, щоб комуністи вивісили собі свій прапор всередині адміністрованих ними варстатів берлінської міської залізниці. Сподіваючись, що від 6 до 9 листопада східньо - німецькі комуністи певне схочуть „святкувати" роковини большевицької революції, західні ґарнізони в західньому Берліні, як і всю тамошню німецьку поліцію, поставлено в стан строгого поготівля. Східня Німеччина придумала історію з своїм „державним" прапором, що його тепер старається популяризувати на Заході з нагоди різних міжнародних імпрез, як один із засобів для осягнення визнання її, як окремої держави.

19-го грудня почнеться в Парижі західня конференція „на вершинах"

Париж. — Французький уряд проголосив, що президент Шарль де Ґоль запропонував день 19 грудня у Парижі, як початок з'їзду 4-х західніх голів урядів, Айзенгавера, Мекміллена, де Ґоля і Аденауера. Президент Айзенгавер висловив уже свою згоду, якої треба ще від англійського прем'єра та західньо - німецького канцлера. Ця західня конференція „на вершинах" тривала б найбільше чотири дні, бо раніше вже приготовано б усі справи, що ними вона буде займатися, дипломатичним шляхом. Цей з'їзд західніх лідерів відбудеться зараз після того, як 15-го грудня почне радити постійна Рада Північно - атлянтійського пакту (НАТО). Президент Айзенгавер — твердить преса — не хоче бути поза Америкою на Різдвяні свята, хіба що цього вимагала б якась дійсно надзвичайно важна справа. ЗДА й Англія буцім-то примирились з суґестією де Ґоля, щоб конференцію „на вершинах" з участю Хрущова пересунути до весни наступного року, бо де Ґоль заявив, що він хоче спершу безпосередньо нарадитись з Хрущовим, а Хрущов заповів свій приїзд до Парижу в одному з трьох перших місяців 1960 року.

Серед польських комуністів поглибились спори

Варшава. — Один з найвизначніших польських комуністів середньої ґенерації, 41-річний Єржи Моравський, зголосив резиґнацію з члена Політбюра польської комуністичної (офіційно: З'єдиненої робітничої) партії. Моравського вважали одним із трьох-чотирьох найближчих співробітників Ґомулки, тому його зречення викликало сенсацію. Загально вважають, що виступ Моравського стоїть у безпосередньому зв'язку з переведеними в останніх днях поважними змінами в польському уряді та на керівних становищах державної адміністрації. Зокрема два призвища, які тепер опинились на листі віце-прем'єрів, — Евґеніюша Шира та Юліяна Токарського, мають марку сталіністів, прихильників централізації господарки та збільшеної контролі над інтелектуальним світом. Юліян Такарський був безпосередньо відповідальний за Познанські заворушення, бо він знехтував був просьбу й суґестії окремої делеґації, що приїздила до Варшави від познанських робітників. Тоді, в червні 1956 р. його димісіонували, а тепер покликали назад до уряду з підвищенням до ступня віце-прем'єра. Димісія Моравського має бути предметом розгляду 20-членного Політбюра польських комуністів. Західні коментатори не виключають, що теперішні зміни є предвісником кінця польської „відлиги".

У СВІТІ

● **Французький президент де Ґоль** у своїх воєнних спиминах, які появилися окремою книжкою, гостро критикує кол. президента Ф. Д. Рузвелта за недопущення Франції до участи в Ялтській конференції. Представник Рузвелта, Гаррі Гопкінс, який подав це рішення ЗДА до відома де Ґоллеві, пояснив йому, що Рузвелт не міг позбутися жалю до Франції за її капітуляцію у війні проти Гітлера в 1940 році.

● **Під час виборів на Філіпінах** до міських і сільських рад та провінційних губернаторів у зажертій міжпартійній боротьбі згинуло понад 50 осіб. Найбільший щоденник „Маніля Таймс" закликає уряд покласти край цій „різунській хвилі". Від 1946 року, коли Філіппіни осягнули самостійність, кожні вибори зв'язані з кривавими сутичками та терористичними актами партійних суперників.

● **У Польщі зменшують робітничу платню** і звільняють з фабрик нефахових робітників, щоб спонукати їх вертатися з міст на село. У такий спосіб уряд хоче підвищити сільсько-господарську продукцію.

● **У березні 1960 р.** в пустині Сагарі буде переведений вибух першої французької атомової бомби — твердять західні газети. Французи нібито мають уже одну атомову бомбу, але хочуть мати їх чотири, поки переведуть перший вибух. Це — головна причина, чому де Ґоль зволікає з конференцією „на вершинах": хоче побільшити міжнародний престиж Франції включенням її до числа „атомових держав".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

АКТУАЛЬНА ВИМОГА ЛИСТОПАДУ

Від зарання організованого життя американсько - української громади святковано тут щорічно — поруч із Шевченковими — роковини Листопадового Зриву. І хоч з часом, з поглибленням політичної думки і деякою зміною демографічного складу нашої громади в Америці, себто з напливом ІІ імміграції, також з-поза Галичини, на перше місце в національно - політичному культі висунулись роковини проголошення суверенности і соборности українських земель 22-го січня 1918 і 1919 рр., проте дата 1-го Листопада завжди всім нам близька, дорога й достойна найбільшої пошани. Землі між Збручем і Сяном, та далі на південний захід із многострадальною Лемківщиною і Закарпаттям, ніколи не були „класично" галицькими, лемківськими чи карпато - українськими, а були і є землями України. 1-го Листопада 1918 року молодий стрілець виквісив на ратуші Львова всеукраїнський прапор, під гаслом української державности переведено тодішній переворот і за соборницькі цілі боролись українські вояки в рр. 1918 - 21, забуваючи своє обласне походження. Тому й ми святкуємо 41-ші роковини Листопадового Зриву, як роковини тієї події, яка засвідчила перед цілим світом державницьку зрілість галичан, як українських патріотів, — події, яка потвердила нерозривну одність усіх українських земель, спосних географією, думкою та волею збройно боротися за спільну волю.

П'ятнадцять років всі українські землі, за винятком західніх частин, відданих московською рукою Польщі, перебувають у соборній неволі, прикритій серпанком псевдодержавности, придуманої ворогом, як засіб знищення української незалежної держави і як контрольований Москвою вентиль українських національних аспірацій. На рідних землях приспішеною ходою проходить процес позорного вирівнювання всіх тих різниць, що позначились були протягом сторіч під впливом різних займанницьких культур, різних займанницьких державних систем і різних умовин буття. Всі українські землі засмічені нині напливовим чужонаціональним елементом, а вся керована з Москви політика наставлена на створення однорідного національно-безпологого типу „совєтської людини", без власного державницького хребта, культурно й політично зорієнтованого на Москву, як на старшого брата з вищим в усіх справах голосом. Доля України, як і доля всіх підсовєтських країн, рішається у тихому, впертому й безупинному змагові, що йде між гоном до рідної самобутности, до здобування щораз більших культурних, господарських та політичних прав, і обрусительським тиском збоку державної адміністрації, наставленої і контрольованої комуністичною партією, що її засилюють доморослі яничари.

Американсько - українська громада, стежачи з найбільшим напруженням за отим змагом на рідних землях, за актами ворожого насильства й доказами тугости народу, має окремі завдання, що їх в нинішніх обставинах може виконати тільки вона. Треба документувати перед світом права українців на власну державу, треба з'єднувати приятелів української державної справи, треба спростовувати фальші, ширені ворогом про історію України та її дійсність. Це правда, що мільйони долярів попливли з Америки на церкви, школи, народні доми, інвалідів, шпиталі, на підпільну боротьбу на західньо - українських землях, що між двома світовими війнами перебували під Польщею. Але с фактом, що по нинішній день, протягом сорок одного року, американсько - українська громада не спромоглася видати англійською мовою документальну, історично - політичну студію про війну з Польщею, про бої за Львів і за Східню Галичину, з політичним тлом, базованим на фактах і документах. По нинішній день нема в англійській мові мінімальної історично - політичної літератури, що паралізувала б тезу, пропаговану всією польською політичною еміграцією і американсько - польською організованою верхівкою на право Польщі на Львів і „східні креси". По нинішній день не тільки широка американська опінія, але й американські політики, публіцисти та військовики нічого або майже нічого не знають про війну України з большевиками, про те, що обидві, потім об'єднані Українські Армії були повітніми регулярними військовими формаціями, що війну Буля Україні накинула Москва, зламавши свої попередні декларації та повівши проти України збройну агресію. Можливо, що по програму бодай частинно заповнить англомовна книжка, що її приготовляє НТШ за фонди, зібрані окремим комітетом на імпрезі, присвяченій українському Львову.

Культ історичних дат тільки тоді живий і творчий, коли він пригадує актуальні обов'язки і спонукує до їх реалізації. Це стосується також 1-го Листопада та його реальних заповітів.

ЛИСТОПАДОВІ ПОДІЇ В ОЦІНЦІ ПІДСОВЄТСЬКИХ ІСТОРИКІВ

Останнім часом в підсовєтській українській історичній науці (якщо в совєтських національних республіках взагалі може бути взагалі мова про існування справжніх історичних дослідів) почалася супечка над питанням, чи листопадовий переворот у Львові у листопаді 1918 року був „народною" чи „буржуазною революцією". Деякі із західньо - українських істориків та публіцистів почали формулювати спочатку неміліву, а потім все більше захабну концепцію, що листопадові події відбулися з ініціятиви західньо - українського пролетаріяту і малощо не під проводом західньо - українських комуністів, які очолювали, мовляв, у той час революційні змагання народніх мас в Західній Україні.

Перша спроба такої „реабілітації" чи пак записання листопадових подій на рахунок „революційної боротьби", веденої західньо - українським „робітничо - селянським пролетаріятом", робили різні совєтські публіцисти на протязі 1956 і 1957 років.

З ширше сформульованою концепцією „пролетарського" характеру листопадового перевороту виступив у 1957-му році підсовєтський український історик О. Карпенко у своїй статті „До питання про характер революційного руху у Східній Галичині в 1918 році", надрукованій у збірнику „З історії західньо - українських земель", випуск І. (Видавництво Академії наук УССР. Київ, стор. 59 - 90).

„31-го жовтня, — пише О. Карпенко, — у Львові прийшла звістка про те, що з 1-го листопада 1918 року Східня Галичина віддається австрійськими властями на поталу польським панам, які до цього часу протягом століть жорстоко експлуатували трудящих. Ця звістка була іскрою, яка викликала пожежу народньої революції в Західній Україні. Заклик до збройного захоплення влади і ліквідації австро - німецько-польського панування подав Центральний військовий комітет — нелегальна організація з представників військових частин, військової поліції, робітників і студентів".

„Як і передбачалось плянованим 1-го листопада 1918 р., — продовжує О. Карпенко, — о четвертій годині ранку в Львові почалося збройне повстання", звістка про яке „блискавкою облетіла міста і села Східньої Галичини. Натхнені перемогою цього повстання, робітники і селяни разом із солдатами активно виступили проти монархічної влади і польського панства. Десятки тисяч людей із зброєю в руках підняли в селах соціяльне і національне визволення".

Далі О. Карпенко, ствердивши кількома наворотами, що „ця революція була народною", що рушійними силами її „виступили робітники та селяни" і що „провідною силою революції був пролетаріят" намагається протиставити тогочасній „буржуазно-націоналістичній" Національній Раді Військовий комітет під проводом Дмитра Вітовського, який — за словами О. Карпенка — був „революційним комітетом". Вітовський, — підкреслює він, — син селянина і був організатором започаткованої з днем 1-го листопада „народної революції", хоч і очолювана націоналістичною буржуазією та її військовим комітетом, „створила навіть передумови для переростання буржуазно - демократичної революції в соціялістичну".

Концепція О. Карпенка щодо „корінних питань революції і контрреволюції в Галичині" викликала гострий спротив збоку ортодоксальних підсовєтських істориків. Після двох років, потрібних, мабуть, совєтським історикам на приготування відповіді, в офіційному органі Інституту історії Академії наук УССР, Інституті Історії партії ЦК КПУ і Філіялу Інституту Марксизму - Ленінізму при ЦК КПСС, „Українському Історичному Журналі" (книжка 3-тя за травень-червень 1955 р.) появилась стаття, написана колективно трьома авторами п. н. „До питання про характер подій у Східній Галичині на початку листопада 1918 року".

Автори цієї статті М. Герасименко, М. Кравець та Г. Ковальчак дали в ній огляд ситуації Східньої Галичини в межах австро - угорської монархії і далі, вже на підставі матеріялів зачерпнутих із західньо - українських журналів і газет, опрацювали „марксистську" оцінку листопадових подій у Львові 1918 року. Цікаво відзначити, що для спростування аргументів О. Карпенка згадані підсовєтські історики використали майже всю доступну „буржуазно - націоналістичну" літературу — „Історію Українського Війська", спогади Дмитра Паліїва, журнал „Український Скиталець", брошуру д-ра Михайла Лозинського „Галичина в 1918 - 1920 рр.", газету „Діло", „Листопадові дні" О. Кузьми, газету „Голос Поділля" та інші.

В усій цій колективній статті проведене намагання доказати, що ніякої „народньої революції" в листопаді 1918 р. в Галичині насправді не було, що ніякої активної участи робітництво в цих подіях не брало, що Українська Національна Рада і Військовий Комітет були створені й ведені представниками західньо-української буржуазії, що провідну ролю у Військовому Комітеті відіграв фактично Паліїв, „згодом керівник фашистської організації Фронт Національної Єдности і т. д. В дальшому доводять автори статті, що метою Військового Комітету було „встановлення влади української буржуазії", і що в соціяльній ділянці він не висунув ніякої програми. Крім того підкреслили вони, що листопадовий переворот 1918 року готувався „з участю наддніпрянської контрреволюції", і що уряд ЗУНР встановив потім „тісний контакт з контрреволюційною Директорією". що „було виключене не тільки прагненням знайти в нім підтримку в боротьбі проти польської буржуазії, а й намаганням згуртувати всі сили української буржуазії в єдиний контрреволюційний фронт, спрямований проти відновлення на Україні радянської влади".

Тому, на думку авторів колективної відповіді в „УІЖ", концепція О. Карпенка цілком хибна, його висновки неправильні, а сама „ідея про „революційний переворот" почали листопада 1918 року у Східній Галичині вигадана буржуазними націоналістами для виправдання антинародньої акції української контрреволюційної буржуазії, яка завжди була найлютішим ворогом українського народу".

Таким рефреном закінчилася спроби декого з-поміж совєтських істориків визнати Листопадовий Зрив пролетарською революцією.

О. Р.

В. Ленцик

СЛУГА БОЖИЙ МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

В 15-річчя смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького

Майже природним явищем тут він був зразком усіх найкращих чеснот юнака.

с факт, що ті, які відійшли від нас у вічність — навіть, якщо вони с нам близькі по крові — з часом забуваються. Біль за ними поступово притихає, риси поволі затираються, бо життя приносить на чергу нові обличчя, які немов заступають тих, що відійшли. Це така природа життя. Виїнятками є однак ті особи, що своїми незвичайними чеснотами, своєю жертвою посвятують себе всеціло для вищих цілей, для Бога чи Батьківщини. Такі особи не тільки не забуваються, навпаки віддаль часу їх щораз більше наближує до нас. До таких постатей безперечно належить передусім Великий Митрополит, Слуга Божий Андрей Шептицький.

В чому ж криється таємниця тієї притягаючої сили в Митрополита Андрея? Чи може в тому, що походив він зі старої панської боярської родини? Чи тим, що був людиною незвичайних талантів? Чи може його високе становище церковного достойника? Певно, що ті всі згадані атрибути притаманні йому в такій досконалій формі, робили на всіх його сучасників особливе враження. Та однаке найголовнішою рисою, крім усіх тих вичислених, була святість життя Великого Митрополита. Відомий німецький учений проф. д-р Адольф Ціґлер, тепер професор мюнхенського Університету, оповідаючи авторові цих рядків про свою авдієнцію коротко перед другою світовою війною у Митрополита Андрея, сказав, що ніхто в його житті не зробив на нього такого могутнього враження, як саме Митрополит.

Вже від ранньої молодости (народився Митрополит в Прилбичах 29-го липня 1865), виявляв маленький ще Роман, Александер, Марія особливу набожність. Він собі сам придбав вервичку, і відмовляв її дуже набожно разом зі своєю домашньою учителькою та своїм братом Юрсм і то під час проходу чи їздучи на коні верхом.

В нього вже змалку було почуття відповідальности за свої вчинки. Коли Романові було 8 років, мати запримітила, що він під час їди відмовляє собі солодощів і на запит мами, чому він не бере солодкого відповідав: „щоби спокутувати свої гріхи". Хоч початкову науку здобував він дома, від приватного вчителя, то всі свої обов'язки виконував якнайточніше. Маючи 9 років, виявив своїй матері під час проходу бажання стати священиком. Свої гімназійні студії від п'ятої кляси продовжував молодий Роман в гімназії св. Анни в Кракові. І

Хоча його родове походження, незвичайні здібності відкривали йому широкі горизонти блискучої світової кар'єри, то молодий Роман волів вибрати скромну рясу монаха Василіянина. Після відбуття реколекцій під проводом о. Яцковського, Т. І. в червні 1883 року заявив своїй матері: „Я є рішений стати Василіянином: напишу до батька та піду в новіціят". Батько на вістку про такі пляни сказав спершу: „Нікола в світі!". Відмова батька була для Романа великим ударом, але він піддався волі батька. Відбуваючи нормальну військову службу від 1 жовтня 1883 р., з якої з причини недуги був звільнений в грудні 1884 р., не переставав думати про свій плян вступити до монастиря. Остаточно він переборов спротив батька, який дав згоду на здійснення покликання свого сина під умовою, що Роман перейде чотирирічну пробу у формі правничих студій і братиме участь у нормальному товариському житті. Правничі студії Роман відбув у Бреслав на Шлезьку, а також в Кракові. В тому часі він відбував подорож до Риму (1886) і наступного року до Росії, де познайомлюється ближче з пам'ятками нашої славної давнини та деякими видатнимими діячами Східньої України, між ними з проф. Володимиром Антоновичем, а в Росії зі славним філософом Володимиром Соловйовим. Під час другого перебування в Римі Роман разом зі своєю побожною матір'ю був прийнятий на авдієнції Великим Папою Робітників Левом XIII. В році 1888 Роман одержав ступінь доктора прав на краківському університеті і ще того самого року 29-го червня вступив до монастиря оо. Василіян в Добромилі.

З хвилиною переступлення монастирських порогів починається довгий етап життя Романа - Андрея, всеціло посвяченого Богові, повіреним йому душам та українському народові.

11 серпня 1892 складає вічні обіти, а 3-го вересня того ж року одержує Тайну Священства з рук перемиського Преосв. Юлія Пелеша. Після укінчення богословських студій у Кракові, він стає магістром новиків, отже тим, що формує душі молодих ченців. Дальший шлях його — це ігуменство монастиря св. Онуфрія у Львові, професура теології в Кристинополі, заснування релігійного місячника „Місіонар", місійна праця серед народу.

Рік 1889 стає новим етапом в житті отця Андрея. На виразне бажання Папи Льва XIII, він хоч і не радо, приймає гідність станиславівського єпископа. Та Преосв. Андрей не був довго станиславівським єпископом, та назавжди тривало залишиться в пам'яті нашої Церкви.

В грудні 1900 р. Преосв. Андрея наименовують Митрополитом Галицької Провінції. І знову тепер аж до останнього віддиху, він всеціло посвятив себе праці для Церкви і народу. Само перелічування тих всіх діл, які носять печать його духа, згадати б хоча основання Чинів (Студити, Редемптористи), чи інституцій (Нац. Музей, Народна Лічниця) і т. д. — зайняло б багато сторінок.

За віддання своїй Церкві і свому Народові прийшлося Слузі Божому Андреєві багато витерпіти збоку поляків і москалів (заслання). Проте він залишився безстрашним оборонцем покривджених, переслідуваних і слабих. Він заступався в обороні переслідуваного свого народу в Галичині, в обороні переслідуваних і нищених голодом братів большевиками на Східній Україні в 1932 р. і в обороні православних братів на Холмщині і Підляшші, як теж в обороні нелюдсько винищуваного жидівського населення Гітлером. Він завжди був готовий постояти за правду, за своє стадо життя віддати.

Його життьовою ідеєю було об'єднання українського народу в одній Христовій Церкві в злуці з Апостольською Столицею. До всіх справ підходив Митроп. Андрей в дусі християнської любови. „Щоб поконати напасті і переслідування проти мене самого, мав я одинокую зброю, а саме зброю християнської любови ближнього і любов до справи, для якої я посвятив ціле моє життя, тобто справи святого з'єднання". В 1920-му році о. Іван Дженоні, Апостольський Візитатор України писав в одному листі до Східньої Конґреґації про Митрополита Андрея: „Під час щирої розмови пізнав я цілю, яка це свята душа! Він не має інших спонуків до діяльности, як тільки з любови до Ісуса Христа..."

Покійний Папа Пій XII, висловлюючись неоднократно про Великого Митрополита, заявив святочно: „Його ім'я залишиться назавжди благословенним в Христовій Церкві, що збереже згадку про його гарячу ревність за спасіння душ і про його постійну відвагу в обороні свого народу".

Митрополит Андрей відзначався особливим даром бачити майбутнє тоді, як навіть дехто і скептично ставився до висловів Митрополита. В 1938 році під час реколекцій для священства говорив про потребу бути готовим на жертву крови за віру. Це саме повторив до молодих новорукоположених священників 25 червня 1939 року додаючи: „бо хто знає чи Гітлер не схоче зробити презенту Сталінові з Галичини". Це все сповнилось на наших очах, так як сповнились Його слова, сказані вже на смертній постелі.

Артикули беатифікації подають ось що про цей останній день. „Дня 31-го жовтня коло півночі перестав говорити і відповідати, хоч був зовсім притомний. Хотів свобідно молитись насамоті. Була це година великої мовчанки і ніхто не знає про те, що ділялось тоді між його душею і Богом. По довгій молитві зачав говорити, бажаючи залишити духове своє завіщання. Найперше предсказав цілковите знищення української Церкви, а потім предсказав великий розквіт і поширення цієї Церкви, закінчуючи словами: „А тепер вже не почуєте більше мого голосу аж на страшнім суді". Вірні прощались з Митрополитом, як святим, і тіло його було вкрите картками з різними проханнями про ласки. Вістки про чуда за посередництвом Митрополита Андрея пробились навіть через залізну заслону. Їх потвердив офіціоз комуністичної партії в Україні „Комуніст України" за липень 1959 р. залучи тих, що поширювали вістки про чуда Митрополита.

Беатифікаційний процес вже почався за дозволом св. Конґреґації Обрядів з 28-го січня 1955 року. І великою ласкою буде для всіх українців, якщо Слуга Божий Митрополит Андрей буде проголошений Святим Вселенської Церкви. Його свята смерть в дні 1-го листопада 1944 року має свою символічну вимову. В той пропам'ятний День відійшов до Господа найкращий син України, щоб безпосередньо перед лицем Всевишнього заступатись за свою Церкву і свій Нарід.

Ів. Поритко

ІНВАЛІДИ

За тебе, рідний краю, мій,
За тебе, мій народе...

Вони віддали те, що мали найдорожчого і чого не можна набути навіть за великі скарби — своє здоров'я.

Вони склали його на жертовнику волі не тільки своєї Батьківщини — України, але й всіх вільних людей, щоб були вільними від страху і могли жити в спокої-мирі й добробуті, як ми тут живемо.

Українських воєнних інвалідів у вільному світі є понад 600. Біля третини живе в Европі, переважно в Німеччині, понад 200 в Північній і Південній Америці. Мінімальної допомоги (ренти) інвалідові не вистачає на прожиток, а є багато таких, які не мають формального права і на таку скромну ренту, і потребують постійної допомоги української спільноти.

Здаємо собі справу, що потреби великі й різнородні. Церкви, школи, сироти — так, це правда, всім треба допомагати, а зокрема нашої допомоги потребують організації (УККА), що ведуть політичну боротьбу за визволення України.

Ще далі існує проблема залишенців і втікачів (ЗУДК). Знаємо, що з різних сторін звертаються до нас з проханням про пожертви на справи рідних нашої підтримки.

Одначе, жертвуючи на різні цілі, не забуваймо про українських воєнних інвалідів — колишніх учасників збройної боротьби, що внаслідок служби в Українському Війську втратили зовсім або частинно можливість працювати на своє і своєї родини удержання.

Українці в ЗДА назагал розуміють велику вагу допомоги колишнім учасникам визвольної боротьби, бо від самого початку включилися в організовану допомогову акцію і кожного року в місяці листопаді переводять збірки на Дар Українському Воєнному Інвалідові. У минулорічній збірці зібрано 10,411.31 доляра, з чого вислано СУВІ в Австрії 5,360 долярів. Уділено індивідуальних допомог в інших европейських країнах на 685 долярів. Користали з допомоги і 27 колишніх українських вояків в Південній Америці й ЗДА, на що витрачено 1.775 долярів. Збіркові видатки і в цім році не великі — всього 202,61 доляра.

Ця допомога, яку можна було уділити тільки завдяки жертвенности української громади в ЗДА, злагіднила в значній мірі невзгоди долю наших інвалідів.

З признанням відзначаємо, що й цього року в збірковій акції знову проводять пожертвами організації Відділи УККА, УНСоюзу, молодечих організацій, кілька Відділів інших братських Союзів, Союзу Українок і ін.

Постійними збирачами, що від 1953 року є жертвенно переводять листопадові збірки в своїх місцевостях, є такі громадяни й громади: О. Подубінська, Маляї, М. Отрисько-Арський і Петро Вальбуза, Гренд Репідс, мгр. Теофіль Рудницький, Пассейк, Стефан Вижниця, Віппані, д-р Зеновій Гіль, Трентон, інж. Микола Ромах, Кемден, мгр. Володимир Черевко, Йонкерс, д-р Василь Палійвор, Стемфорд, Андронік Копистянський, Гемпстед, Василь Мацук, Берлін, Михайло Колодруб, Істон і ін.

Годиться відзначити теж жертводавців-добродіїв українських воєнних інвалідів — Нєоніля Кліщ, Філаделфія, Ярослава і Дмитро Мігхалга, Зеновія Ярош, Клівленд, Ярослав Михайлович, Джефферсон, С. Мікельсон, Рацин, І. Саввадї, Шікаго, Д. Рубльха, Гемтрек, Марта Процків, Р. Залиба, Істон, Павло Рубан, д-р Р. П. Смик, Дзолет, д-р Ілля Ткачук, д-р В. К. Білецький, д-р Р. Кериць, Іванна Джус, Ню Йорк, які кожного року своїми по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Смолій

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'І

(Повість)

(22)

А втім, прислухатися до нього небезпечно. Можна з того, Зіночко, попасти в халепу, бо той хтось зовсім не хоче користуватись матеріялістичною діялектикою. Зручніше робити, як роблять мільйони. Скиньмо свої сумніви та думки у безодню підсвідомости. Негаразд молодій комсомолці, та ще й доні героя революції вірити в якийсь сумбур. Тут не крок, і прийде думка про дух, про душу, про друге життя. Чого доброго, ще додумаєшся до Бога і підеш у церкву гріхи відмолювати.

Справді, дивна й тривожна річ — оті сни, краще їх гнати від себе. Але вона не одина. Зіна підтягнула легше в своєму комсомольському правовірії, б окруєм ні є ж те сама. Несамовита віра в сни. Товаришки розказували їх одна одній, згадуючи, ворожили.

Ст такий Коля Ковальчук на їхньому курсі. Неймовірно точно ворожив з карт. Блідий-блідий, голос глибоко з грудей, мабуть сухоти роз'їдали їх, від чого понурий був і очайдушний та привидливий. Казали, що він швидко помре, що вже раз в санаторії він завмер, а потім знову ожив. Його очі зеленкаві, як вода, а пальці довгі, й безкровні.

Ішли до нього з непохитною вірою, що дізнаються про все. Кому сказав, усе чиста правда, все справджувалось. Уникаллись заздалегідь, щоб повороток, і платити хотіли, а він лише саркастично усміхався. Цинік був Коля Ковальчук і жінку бив жорстоко. Добру та негарну Надю. Казали, він і духів викликає. Це секрет великий. Ба, й самого Леніна кликав і питав, як, мовляв, далі бути? Чи так, як оце?

Пішла й вона раз до Колі, хоча довго вагалася. А все ж так хотілося, щоб хтось порадив, сказав правду, де подівся Олесь. Він зник серед дивних, загадкових обставин. Місяці минали, і годі було дозідатися, що з ним сталося. Його, очевидно, арештували. Але за що? І де він тепер?

— Довгенько ти не приходила, — сказав Коля. — А кортіло. Ну, ну, поворожу.

Їй аж дух захопило. Свій, товариш, а оце дійсно моторошно. Ніби він читає кожну твою думку.

— „Твою долю, моя доню, позаторік знала", — почав він, жартуючи, а потім споважнів, розкинувши карти, і замислився.

— Тривожне твоє серце. І ще довго в тривозі житимеш. Зрада коло тебе.

— Хто? — спитала тремтячим голосом.

— Ти знаєш, хто... Твоє серце каже тобі... Дорога перед тобою та й далека... Гай-гай. І ще...

Він замовк, понурившись. Щось там ще було, власне те, що вона найбільше хотіла знати. Зараз з його блідих уст упадуть слова, як присуд давньої ворожки.

Але він схаменувся і вдавано весело розсміявся.

— Карти! Карти! А хіба ж ти, Зіно, віриш у карти? У те, що я плету? Не годиться тобі, не слід!

Краска набігла їй на обличчя, а він не зводив з неї очей, і тоді відчула, що в тих очах сила гіпнози, що це мить і втратить панування над собою.

— Хороша в тебе душа, — промовив Коля. — Пробач, не душа. Душі ми не маємо. Душу забрали. Хороші в тебе очі. Сама себе не знаєш, не розумієш, що в тобі криється. Крілися, Зіночко! — і він змішав карти.

Добрий Коля Ковальчук! Скандал счинився згодом. Доклад окремий на зборах комсомолу про те, що передова молодь охоплена забобонами й сусвір'ям. Арештували Колю по людське око ніби за те, що жінку побив, а насправді за його ворожбу.

А що оце снилося їй сьогодні? Вже сліпучий, літній день. Сонячна злива за вікном. Хатки по горбах між смереками та ясенями.

У спальні пусто, ліжка в неладі. З кухні долітає голос Рози Авраамзни. Із стін дивляться вожді... Обидва похожі на себе. Чим? Та ж усмішка лукава...

А її снилася сеструшня мати, одягнена у те дороге пальто, що його купив матері куций Борис Дмитрович з Промторгу, коли пішла жити з ним. Мати виряжає її в дорогу. Складає в валізку її плаття. Куди ж її їхати? І сама не знає, куди. Мати цілює її на прощання. Мадерині уста мальовані, неприємно...

Вийшла вона з хати, а вулиці в розмаю. Ось бульвар. Але ж вона забула валізку. Та чи не однаково? Не вертатись же. У місті, тільки чому воно так порожньо? Наче тут ніхто й не живе.

Повернула Зіна в провулок, і раптом зникли будинки. Поле, левада. А посеред левади жінка, вся в зеленому, а обличчя, як у дитини, дрібне, біле.

— Чого ти шукаєш, доню? — питає жінка ласкаво.

— Хіба ж я чого шукаю?

— Шукаєш.

— А й справді, тільки я не знаю чого.

— Ось тобі те, за чим тужиш, — жінка зірвала квітку гаряче червону.

Зіна бере квітку і не знає, що робити з нею. А незнайома усміхається. Зіна оглядає квітку гаряче червону, буйну в келиху, і нараз жахається. Перед нею в траві з'явилася звідкіль гадюка. Повзе на неї, піднімає голову.

— Не бійся, — каже незнайома. — Не бійся і будь мужня! Все твоє життя в страху. Ти завжди ждеш удару, тому твоє життя безнадійне. Будь мужня й рішуча.

А гадюка вже біля ніг. Хочеться скрикнути — і нема сили. А квітка випала з рук, і гадюка занурює в неї своєю слизьку голову...

ІНВАЛІДИ

(Закінчення зі сторни 2-гої)

жертвами допомагають нашим інвалідам.

В останнім збірковім році у поодиноких громадах зібрано: Филаделфія — 1651.75, Клівленд — 1255.55, Шикаго — 1144.86, Ню Йорк — 1019.50, Нюарк — 775.89, Дітройт — 633.38, Рочестер — 524.12, Боффало — 443.57, Честер — 327.25, Гартфорд — 237.19, Пассейк — 168.00, Балтімор — 157.80, Ню Гейвен — 153.60, Бриджпорт — 144.62, Ютика — 139.50, Гарісбург — 113.00, Лос Анджелес — 98.00, Трентон — 86.-85, Джанставн — 85.00, Ню Брітен — 82.00, Джерзі Сити — 80.00, Амстердам — 64.50, Гемонд — 63.00, Виспані — 54.00, Вінгемптон — 53.50, Бостон — 52.80, решта менше як 50 долярів. Циферний вислід збірок по окремих громадах дуже різний, якщо брати під увагу чисельність тих громад, і виявляє, що жертвенність громадянства залежить головно від настроїв, доброї волі та енергії людей, які посвячують свій час на переведення збірок.

У день Листопадових роковин знову пригадуємо про українських воєнних інвалідів. Як і кожного року українські комбатантські організації ОбВУА, Братство УСС, Братство кол. Вояків 1 УД УНА, і Об'єднання кол. Вояків УПА, через Суспільну Службу Комбатантів переведуть у листопаді збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Треба сподіватися, що всі українці щедрими пожертвами в допомогу інвалідам, колишнім українським воякам, гідно виконають свій обов'язок супроти 1-го Листопада 1918 року, який розбудив приспане почування до України й від того часу щорічно скріплює віру в остаточну перемогу українського народу.

● У Північній Кореї, всупереч договору про перемир'я, вивінувано армію атомовою артилерією, одержаною з СССР і комуністичного Китаю.

● Чеські комуністи звільнили 26-річного американського вояка Джона Кеннеді, якого протягом 14-х місяців тримали у в'язниці. Кеннеді з'явився на західньо - німецькому кордоні в доброму здоров'і. Американські військові власті не допустили до нього журналістів.

Увага! ВІННІПЕГ, Ман. та ОКОЛИЦЯ! **Увага!**

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ
в порозумінні з
КАНАДІЙСЬКОЮ КАНЦЕЛЯРІЄЮ УНСОЮЗУ
— повідомляє, —

що починаючи від
3-го листопада 1959 року
на терені
Вінніпеґу і Околиці
почне працювати
Микола ДЕРБУШ
— організатор —
У. Н. СОЮЗУ.

Просимо місцеві Відділи УНСоюзу, їх Уряди та все Союзове Членство допомагати п. М. ДЕРБУШОВІ в його відповідальній праці. Все місцеве Громадянство закликаємо скористати з побуту нашого досвідченого організатора в цьому терені та забезпечитися в УНС й стати ювілейними членами нашої найстаршої, найбагатшої та найбільшої братсько-забезпеченевої Установи у вільному світі, в 65-ліття її існування та корисної національної і забезпеченевої праці для рідного громадянства.

Головна Канцелярії УНСоюзу

ВІСТІ ЗІ СТУДІЇ АВРАМЕНКА

Цим подається до відома Українського Громадянства, що плянований Ювілейний Фестиваль в честь Америки і України — відкладається на пізніше, з причини виїзду В. Авраменка до Европи й Австралії в дні 11-го листопада ц. р.

Школи Українського Танку в Ню Йорку та інших місцевостях будуть ведені надалі під проводом місцевих інструкторів та під опікою Товариства і Комітетів Прихильників Українського Танку.

ПРОЩАЛЬНА ЗУСТРІЧ
В. АВРАМЕНКА
із Українським Громадянством та його Учнями відбудеться —
в НЕДІЛЮ, 8-го ЛИСТОПАДА 1959
в год. 5:00 по пол.
в залі УНДому при 2-ій Евеню в Ню Йорку.

Проситься все Українське Громадянство явитися чисельно з Молоддю, щоб побажати Авраменкові успіху в його цінній праці, яку він зможе виконати під час цієї подорожі на славу Америки, Канади і України.

Дирекція Студії

НЕ ПРОПУСТІТЬ!
Чудове мистецтво, вироби культурно - промислових експонатів.
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА СЦЕНІ.
36-та РІЧНА ЖІНОЧА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА ВИСТАВА
від 2-го до 8-го ЛИСТОПАДА 1959
71st REGIMENT ARMORY
34th Street and Park Avenue
1 — 10:30 P. M. — щоденно
ВСТУП (включно текс)
старші — $1.00; діти — 35 ц.

Платне політичне оголошення. Платне політичне оголошення

Увага! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! **Увага!**

Голосуйте за **СЕМЕНОМ БОЙКОМ**
українським республіканським кандидатом з Рочестеру на РАДНОГО ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ ОКРУГИ.

МИ, УКРАЇНЦІ, РОЧЕСТЕРСЬКОЇ ОКРУГИ
<— СХВАЛЮЄМО —>
п. Семена БОЙКА
на радного
ПІВНІЧНО-СХІДНЬОГО ДИСТРИКТУ.

Звертаємося до Вас виорати п. Семена БОЙКА на репрезентанта Дистрикту, в якому більшістю мешканців Рочестеру є українці, що мають власні доми, свої церкви та клюбові посілості.

Mr. William ANDRUSHIN, Attorney — President Ukrainian Congress Comittee
Mr. Peter BALKO — President S.U.M.A.
Mr. Stephan CZOLACZ — President Ukrainian Home of Rochester, Inc.
Mr. Michael DANYLYSHYN — Commander John Onufryk Memorial Post, A. L.
Mr. Peter DICK — President Ukrainian American Club
Mr. William EWANCIW — President Drahomaniw Society
Mr. William HUSSAR — Supreme Advisor U.N.A.
Mr. Vincent KOWBA — Financial Secretary Ukrainian American Club
Mr. John KUCEY — President Ukrainian Civic Center
Mr. Ivan OLEKSYN — Secretary Drahomaniw Society
Mr. William POPOWYCH — Secretary Zaporozka Sitch Society U.N.A.
Mr. Konstantin SHEWCHUK — Rochester Business Man
Mr. Michael D. ZARETSKY — Rochester Ukrainian Realtor
Mr. Michael MALYNIWSKYJ — Secretary Ukrainian Self Reliance Ass'n, Secretary Branch 437 U.N.A.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
УРОЧИСТА КОНФЕРЕНЦІЯ
пам'яті
Михайла Олексійовича ВЕТУХОВА
Президента УВАН у США.

ПРОГРАМА:

МУЗИЧНИЙ ВИСТУП	Вадим КІПА
Вступне слово	Юрій ШЕВЕЛЬОВ
М. О. Ветухів і американська наука	Філіп МОЗЛІ
М. О. Ветухів, як генетик	Олександер АРХИМОВИЧ
Громадська і політична діяльність М. О. Ветухова	Кость ПАНЬКІВСЬКИЙ
Діяльність М. О. Ветухова на міжнаціональному полі	Антін ЛІХТЕН Йосиф ЛІХТЕН

Конференція відбудеться
в будинку Українського Інституту в Америці — 2 Іст 79 вул. Ню Йорк
в НЕДІЛЮ, 8-го ЛИСТОПАДА 1959 року
о 6:00 год. вечора.

УПРАВА УВАН у США

Платне політичне оголошення. - Платне політичне оголошення

3-го листопада 1959 — у Честері, Па., та Околиці
ВИБОРИ!
СПІШІТЬ УСІ УКРАЇНЦІ — РЕСПУБЛІКАНЦІ ТА ВІДДАЙТЕ СВОЇ ГОЛОСИ.

Незабувайте також про це, що на директора Шкільної Ради кандидує наш американець-українець, який, де тільки може, то допомагає нашим українцям. — Цим кандидатом є

ВАСИЛЬ ПАСТУШОК
із ЧЕСТЕРУ, Па.
одружений із
ТЕОДОЗІЄЮ КІЗЮК,
які мають троє дітей.

Він покінчив середню школу, університет у Juniata College, має свій бизнес Real Estate & Insurance, є директором Шкільної Ради, директором у People's Building Loan Ass'n, директором у Real Estate Board, та касиром у Appraisal Ass'n.

Він є знаний нам усім, — тому не гайтесь, але
у ВІВТОРОК, дня 3-го ЛИСТОПАДА 1959 року
віддайте свій голос
Василеві Пастушкові,
як також його Республіканській Партії.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПОДЯКА

Щире „Спасибі" Знайомим та Друзям, які не забули нас в тих сумних для нашої родини днях, з причини трагічної смерти
сл. п. СТЕПАНА БАНДЕРИ
та надіслали свої вислови співчуття.

О. БАНДЕРА з РОДИНОЮ

Гартфорд, жовтень 1959.

ВІДКРИТТЯ БОГОСЛУЖБ
УКРАЇНСЬКОЇ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКОЇ ЦЕРКВИ — в НЮ ЙОРКУ
в НЕДІЛЮ, 1-го ЛИСТОПАДА 1959
в год. 5-7 по полудні
Church of the Crossroads, 242 East 14th Street
Богослужби українською мовою
ЩОНЕДІЛІ — в год. 5:00 — 7:00 по полудні.
ЗАПРОШУЄМО ВСІХ!

Експерт дораджує ЗДА шукати мінеральних багатств закордоном

Ню Йорк. — Промисловець і консерватор, колишній директор Уряду опіки над крайовим парком Горас М. Албрайт промовляв на прийнятті Товариства Теодора Рузвельта і сказав, що ЗДА повинні шукати за мінеральними багатствами закордоном, бо вже „не можемо сподіватися знайти ті мінерали на нових теренах" цієї країни. На думку цього фахівця треба б заохотити підприємців, щоб інвестували час і гроші в досліджування теренів закордоном. Він закликає також до того, щоб дослідувачі вивчали ще недосліджені терени в цій країні. Албрайт дістав Медалю Теодора Рузвельта за визначну працю. Крім нього ту саму Медалю дістали ще амбасадор ЗДА до Об'єднаних Націй Кебот Ладж і Американський Природничий Музей. Це по раз перший в 36-ох роках існування цієї нагороди її признано інституції, а не особі.

● У Джерзі Ситі, Н. Дж., померла на 107-му році життя негритянка Джейні Ен Вейкер. Вона народилась у вересні 1852 року у Волтервіллі, Джорджія, як невільниця. До Джерзі Ситі прибула до свого сина 16 років тому.

● Вже підготовляють урядовців до загального перепису населення, який відбудеться в цій країні у квітні 1960-го року. Треба буде коло 170,000 осіб, які ходитимуть від хати до хати, виповнюючи переписні формуляри.

● У Східній Німеччині комуністи пояснюють, що й „товаришок" вільно титулувати „паннями" і „дамами", бо це, мовляв, не є монополь капіталістичної кляси. Дискусія на цю тему в комуно-німецькій пресі, виринула у зв'язку з тим, як перекладати на німецьку мову англійські назви жіночих суконь і білизни.